

Syrajetdin Nagyşbendi

Category: Goşgular, Kitapcy
написано kitapcy | 23 января, 2025
Syrajetdin Nagyşbendi

SYRAJETDIN NAGYŞBENDI

Şeýh Muhammet Osman Syrajetdin Nagyşbendi (Arapça: الشَّيْخُ مُحَمَّدُ بْنُ عُثْمَانَ سِرَاجُ الدِّينِ نَقِشْبَنْدِي) yslamyň meşhur alymy we mutasawwyfydyr.

Şeýh Omar Zyýaeddiniň agtygy, şeýh Muhammet Alaeddiniň ogly bolan Syrajetdin Nagyşbendiniň asyl nesebi Hüseyin bin Aly ýoly bilen Muhammet aleýhissalama barýar. Garry atasy bolan Osman Syrajetdin Et-Tawiliden soň dünýä geleni üçin Osman adyndan arapça ikinji manyda gelen Sany lakamyny alypdyr.

Kerkük türkmenlerinden bolan Osman Syrajetdin 1896-njy ýylda Yragyň Biýara obasynda doguldy. Ýaşlykda kakasynyň nazaryýetinde terbiýe görüp, dini ylymlary öwreneninden soň Dewrud we Biýara medreselerinde okap arapçany we parsçany ezberleýär.

Kakasynyň dünýeden ötmegi bilen Biýara tekkesine ýerleşýär. 1958-nji ýyla çenli ylym ýollaryny yzygiderli öwrendi.

Yrakda syýasy ýagdaýlar güýçlenende 1959-njy ýylda Eýrana göçüp bardy.

Eýranda Ylym we medrese ähline sylag-hormat bildiren Osman Syrajetdin kakasynyň guran Durud tekkesini täzedan döredýär.

Eýranyň dürli etraplaryna aýlanan Syrajetdin Nagyşbendi, ýurduň demirgazyj-günbatarynda Sünni mezhepleri we Talyşdaky Halydy ýoldakylar bilen güýçli baglanyşygy saklady.

Yslam ylymlaryny bermek üçin 450 talaplyk okuw açdyrды. Şol bir wagtyň özünde-de onuň ýolbaşçylygynda 100-den köp okuw bina etdirilýär. Onuň Eýranda bolan wagtlaryndaky ýigrimi ýylyň içinde Nagyşbendi ýolundakylar köpelipdir. 1979-njy ýylda Eýran Yslam özgertmelerinden soň Eýrandan aýrylyp Biýara yzyna dolanyp barýar, ýöne ol wagtlar Yrak we Eýran arasyndaky turan söweş sebäpli Bagdada barýar.

Ömrüniň galan bölegini bolsa Yrakda, soňam Fransiýada we Türkiýede geçirmäge mejbur boldy.

1990-njy ýylda Türkiýede ýerleşen we Hadymköýdäki myhmanhanada ýurt içinden we ýurtdaşyndan gelenlere dini söhbetler aýdyp wagyz eden Syrajetdin Nagyşbendi ýanyna sorap-idäp gelenleriň maddy we manawy kynçylyklaryna kömek elini uzadardy.

Ýüzündäki nuranalyk hiç haçan aýrylmazdy. Adamlar arasynda dostluk-doganlyk, düşünişmeklik onuň esasy ýörelgesidi. Pahyrlara we mätäçlere kömek ederdi we özüni pahyr gul hökmünde görerdi. Adamlaryň halal iýmekleri üçin alyn deri bilen zähmet çekmegi ündärdi we olary bu ýolda gaýratlandyran Osman Syrajetdin Nagyşbendi, ýaşlara peýdaly ylymlar öwrenmekligi ündärdi.

XX asyryň beýik tasawwuf alymlaryndan bolan Nagyşbendi we Kadyry tarykaty şeyhi Seýýid Muhammet Osman Syrajetdin 1997-nji ýylyň 30-njy ýanwarynda dünýeden ötdi.

Türkiýanyň Hadymköý diýilýän bakjalygynda depin edildi.

S. Nagyşbendi hakynda Osman Muhammet 2017-nji ýylda Osman Syrajedдини Tawili (ennakişbendi, el-ewwel) we maşgalasy hakda kitap ýazypdy (ISBN 9786059261760).

□ Eserleri:

1. Sirajul Kulub (türkçä terjime eden: Selahattin Alpay) ISBN 9789751625472
2. Tafsir Sura We al-Tin
3. Risäla al-şihäb al-Täkyb
4. Al-Ytikad al-Rasin wal-Yakyn billah

Çeşme:

https://tr.wikipedia.org/wiki/Muhammed_Osman_Sir%C3%A2cedd%C3%AEn

Terjime eden: Afrasyýap

Goşgular